

Tisková zpráva

Postoje české veřejnosti k integraci cizinců v ČR – květen 2025

- ⊙ Dvě třetiny české společnosti (67 %) zastávají názor, že cizinci by se měli přizpůsobit našim zvyklostem co nejvíce. O tom, že by se cizinci měli přizpůsobit částečně, je přesvědčeno 29 % dotázaných veřejnosti a jen naprosté minimum (3 %) zastává názor, že by měli žít zcela podle svých zvyklostí.
- ⊙ Zásadní názorový rozdíl je mezi mladšími respondenty, a respondenty středního a vyššího věku. První jsou pro úplné přizpůsobení ve třetině odpovědí, druhí ve dvou třetinách.
- ⊙ Podle volebních preferencí vznikly dvě názorové skupiny: voliči SPD, Motoristů, Stačilo a ANO (zhruba 80 % „plné přizpůsobení“), voliči STAN, Pirátů a Spolu (zhruba 50 %).
- ⊙ Z hlediska okolností, které by měli pomoci cizincům s jejich přijetím v místě bydliště, považují Češi za nejdůležitější schopnost hovořit česky, devět desetin (91 %) populace to považuje za důležité. Podobná míra důležitosti je přisouzena práci v České republice, (88 %). Za nejméně důležité považují dotázaní světlou barvu pleti (19 %) a vzít si Čecha, Češku (22 %).
- ⊙ Z důvodu změny metodologie výzkumů CVVM nejsou výsledky prezentovaného šetření přímo srovnatelné s výsledky předchozích šetření. Více informací o nové metodologii lze najít v [této tiskové zprávě](#).

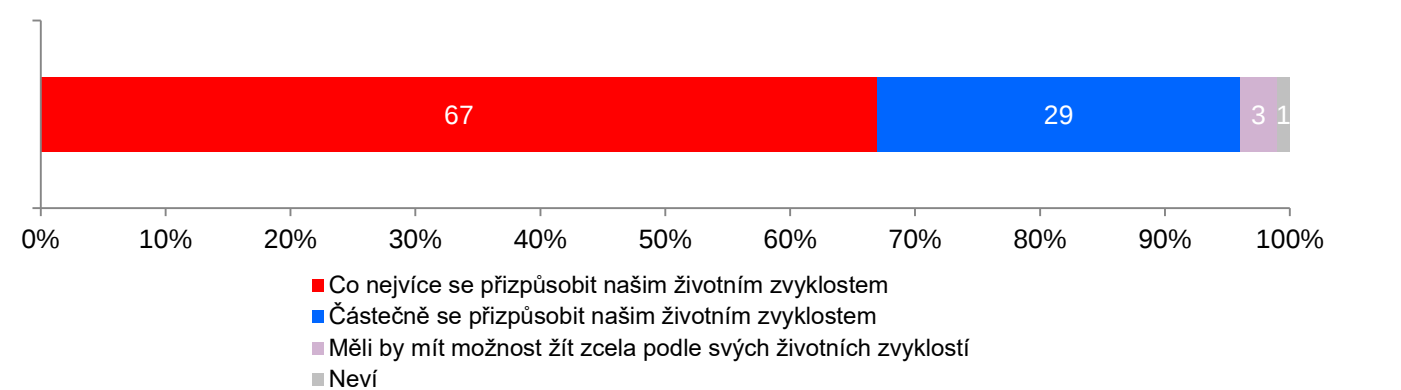
Zpracoval
Milan Tuček
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR.
Tel.: 210 310 593

Na přelomu května a června 2025 se Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR v rámci pravidelných šetření Naše společnost zabývalo postojem české společnosti k otázce, zda by se cizinci žijící v České republice měli nebo neměli přizpůsobit našim životním zvyklostem. Kromě toho byla položena otázka na hodnocení důležitosti okolností, které ovlivňují přijetí cizinců.

V první položené otázce jsme se zajímali o to, zda by se cizinci dlouhodobě nebo trvale žijící v ČR měli nebo neměli podle českých občanů přizpůsobit našim životním zvyklostem (viz graf 1). Dvě třetiny českých občanů (67 %) zastávají názor, že cizinci by se měli „co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem“, o nutnosti „částečného přizpůsobení“ je přesvědčeno 29 % občanů a pouze 3 % občanů zastává názor, že cizinci by měli „mít možnost žít zde zcela podle svých zvyklostí“.

Graf 1: Přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem (v %)¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Zcela zásadní rozdíl v názoru na přizpůsobení cizinců je mezi věkovými kohortami (viz tabulka 1). Nejmladší věková skupina je pouze z necelé třetiny pro plné přizpůsobení, následující věková kohorta jen ze dvou pětín. Pak nastává 25 % nárůst pro věk 30-39 let (63 %) a další postupný nárůst až po nejstarší věkovou kohortu, která ze čtyř pětín je pro úplné přizpůsobení. Za pozornost stojí i 13 % zastoupení odpovědi „žít zcela podle svých zvyklostí“ mezi nejmladší věkovou kohortou. Výsledek ukazuje, že mladší respondenti vnímají odlišně problematiku národní identity, ideu multikulturalismu a vlastně i individualismus a svobodu volby.

Tabulka 1: Vliv věku na názor na přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem (v %)

		Co nejvíce se přizpůsobit našim životním zvyklostem	Částečně se přizpůsobit našim životním zvyklostem	Měli by mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí	Neví	
Věk - 6 kategorií	15-19	31 %	54 %	13 %	2 %	100 %
	20-29	38 %	54 %	6 %	2 %	100 %
	30-39	63 %	33 %	4 %	0 %	100 %
	40-54	70 %	26 %	4 %	0 %	100 %
	55-64	76 %	21 %	3 %	0 %	100 %
	65 a více let	79 %	20 %	1 %	1 %	100 %
Celkem		67 %	29 %	4 %	1 %	100 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pro srovnání uvádíme i názorový rozdíl spojený s dosaženým vzděláním (na podsouboru ekonomicky aktivních, kdy dosažené vzdělání více méně vyjadřuje socioprofesionální status). Podle očekávání lidé s nižším vzděláním jsou ve vyšší

¹ Znění otázky: „Cizinci by se v ČR podle Vás měli: co nejvíce přizpůsobit našim životním zvyklostem; částečně se přizpůsobit našim životním zvyklostem; měli by mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí?“

míře pro co největší přizpůsobení oproti lidem s vysokoškolským vzděláním. I když jsou procentní rozdíly statisticky významné, nejde o tak propasné rozdíly, jak tomu bylo u věkových kohort.

Tabulka 2: Vliv vzdělání na názor na přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem -podsubor ekonomicky aktivních respondentů (v %)

		Co nejvíce se přizpůsobit našim životním zvyklostem	Částečně se přizpůsobit našim životním zvyklostem	Měli by mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí	Neví	
Vzdělání - 3 kategorie	ZŠ + bez maturity	72 %	24 %	5 %		100 %
	SŠ s maturitou	63 %	32 %	4 %	1 %	100 %
	VŠ	59 %	38 %	2 %	1 %	100 %
Celkem		67 %	29 %	4 %	1 %	100 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 30.5.. – 12.6.. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI

Poslední ze sociodemografických charakteristik – pohlaví dotázaného – nemělo žádný vliv na rozložení odpovědí.

V souvislosti s blížícími volbami, kde cizinci a jejich přijímání a integrace bude nepochybně jedním z témat, jsme zjišťovali souvislost volebních preferencí s postoji k integraci cizinců. Pro jednoduchost uvádíme jen zastoupení názoru „co nejvíce se přizpůsobit“, názor „částečně se přizpůsobit“ je defakto komplementární, protože poslední názor „žít podle svých zvyklostí“ je zastoupen jen v několika málo procentech. (Uvádíme jen strany, které uvedlo alespoň 2 % respondentů z těch, kteří deklarují, že půjdou k volbám.) Výsledek odpovídá očekávání. Na jedné straně SPD, Motoristé, Stačilo a ANO, nadruhé STAN, Piráti a trochu nejednoznačně SPOLU.

Tabulka 3: Vliv volebních preferencí na názor na přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem („co nejvíce se přizpůsobit“) v %

Strana	ANO	SPOLU	STAN	Piráti	SPD	Stačilo	Motoristé
	79 %	59 %	40 %	46 %	90 %	82 %	90 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Poslední výrazný rozdíl jsme zjistili s názorem, zda je u nás mnoho nebo málo cizinců (viz tabulka 4). Požadavek na úplné přizpůsobení je významně vyšší mezi dotázanými, kteří uvedli, že cizinců je u nás příliš mnoho.

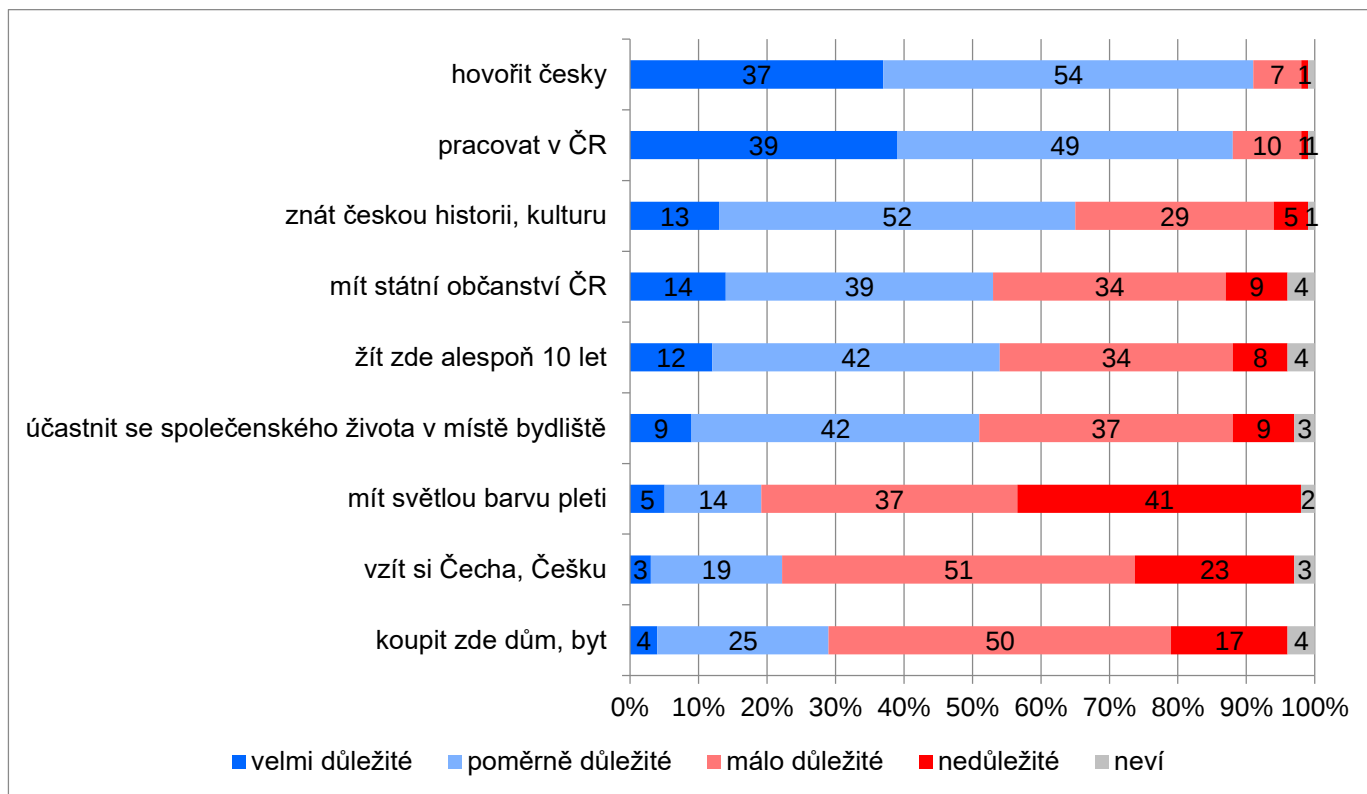
Tabulka 4: Souvislost názoru na počet cizinců s přizpůsobením se cizinců našim životním zvyklostem v %

		Co nejvíce se přizpůsobit našim životním zvyklostem	Částečně se přizpůsobit našim životním zvyklostem	Měli by mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí	Neví	
Žije v ČR příliš mnoho, nebo málo cizinců	Příliš mnoho (43,1 %)	81 %	17 %	2 %	0 %	100 %
	Přiměřeně (50,4 %)	56 %	39 %	5 %	1 %	100 %
	Příliš málo (1,7 %)	20 %	60 %	20 %		100 %
	NEVÍ (4,5 %)	64 %	31 %	1 %	4 %	100 %
Cekem		66 %	29 %	4 %	1 %	100 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Dále jsme se respondentů zeptali, jaké okolnosti jsou důležité pro člověka, který se do ČR přistěhuje ze zahraničí a nechce být lidmi v místě svého bydliště vnímán jako cizinec. Výsledky zachycuje graf 2.

Graf 2: Jaké okolnosti jsou důležité pro přijetí cizinců²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pro naprostou většinu českých občanů jsou nejdůležitější okolnosti pro přijetí jazyk a práce. Schopnost hovořit česky je z tohoto pohledu důležitá pro více než devět desetin (91 %) populace a práce v České republice je důležitá pro téměř devět desetin (88 %). Jako další důležitá okolnost pro přijetí cizinců je znalost české historie a kultury (65 %). Nadpoloviční důležitost má ještě státní občanství (53 %), délka pobytu alespoň 10 let (54 %) a účast na místním společenském životě (51 %). Následují položky s výrazně nižší důležitostí: vlastnictví domu nebo bytu (29 %) a manželství s Čechem, Češkou (22 %). Za nejméně důležité pak dotázaní považují, že pro přijetí cizinců je důležité, aby měli světlou barvu pleti (19 %).

Významnější rozdíly v názorech na cizince z hlediska sociodemografických ukazatelů se projevují v několika položkách. Vzdělání hraje roli u požadavků hovořit česky, pracovat v ČR (velmi důležité: nižší vzdělání třetina respondentů, vysokoškolské polovina respondentů), podobné rozdíly jsou u těchto položek i z hlediska věku. Jinak jsou rozdíly v rozložení odpovědí okolo 5-10 %.

Podrobnější analýza prokázala určité (očekávané) souvislosti s názorem na počty cizinců (příliš mnoho, přiměřeně) – viz tabulka 5.

² Znění otázky: „Pokud člověk, který se do ČR přistěhuje ze zahraničí, nechce být lidmi v místě Vašeho bydliště vnímán jako cizinec, nakolik jsou podle Vás důležité následující okolnosti: a) mít státní občanství ČR; b) hovořit česky; c) koupit si zde byt, dům; d) oženit se/vdát se za Čecha/Češku; e) znát českou historii a kulturu; f) mít světlou barvu pleti; g) pracovat v ČR; h) žít zde alespoň 10 let; i) aktivně se účastnit společenského života v místě bydliště.“ Varianty odpovědí: velmi důležité; poměrně důležité; málo důležité; nedůležité.

Tabulka 5: Souvislost názoru na počet cizinců s okolnostmi důležitými pro přijetí (odpověď "velmi důležité" v %

	Občanství	Hovořit česky	Pobyt 10 let	Pracovat v ČR	Znalost historie	Barva pleti (nedůležité)
Příliš mnoho cizinců	20 %	44 %	19 %	38 %	17 %	37 %
Přiměřeně cizinců	9 %	32 %	7 %	40 %	10 %	44 %

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Na závěr analýz jsme aplikovali na okolnosti přizpůsobení cizinců explorační faktorovou analýzu a následně i hierarchickou klastrovou analýzu, abychom zjistili jejich vnitřní propojenost a strukturu. Ověřujeme, jaké souvislosti existují mezi různými okolnostmi, které dle dotazovaných ovlivňují vnímání cizinců jako „ne-cizinců“ a jak se tyto okolnosti strukturují do skupin.

Z faktorové analýzy jsme zvolili třífaktorové řešení, a to na základě kritéria vlastní hodnoty (eigenvalue) vyšší než 1. Ačkoliv by dle tohoto kritéria měly být extrahovány pouze dva faktory, samostatná vysoká faktorová zátěž proměnné „světlá barva pleti“ vedla ke vzniku třetího faktoru. Tato proměnná tvoří samostatný faktor a nekoreluje s ostatními položkami. Tři faktory vyčerpaly 56 % variance. Připomínáme, že odvozené faktory jsou vzájemně nezávislé (mezi nimi je nulová korelace). Použili jsme rotaci VARIMAX s předpokladem, že faktory mezi sebou nejsou korelované. Obsah jednotlivých faktorů se odvozuje z hodnot faktorových zátěží, které uvádíme v tabulce 6.

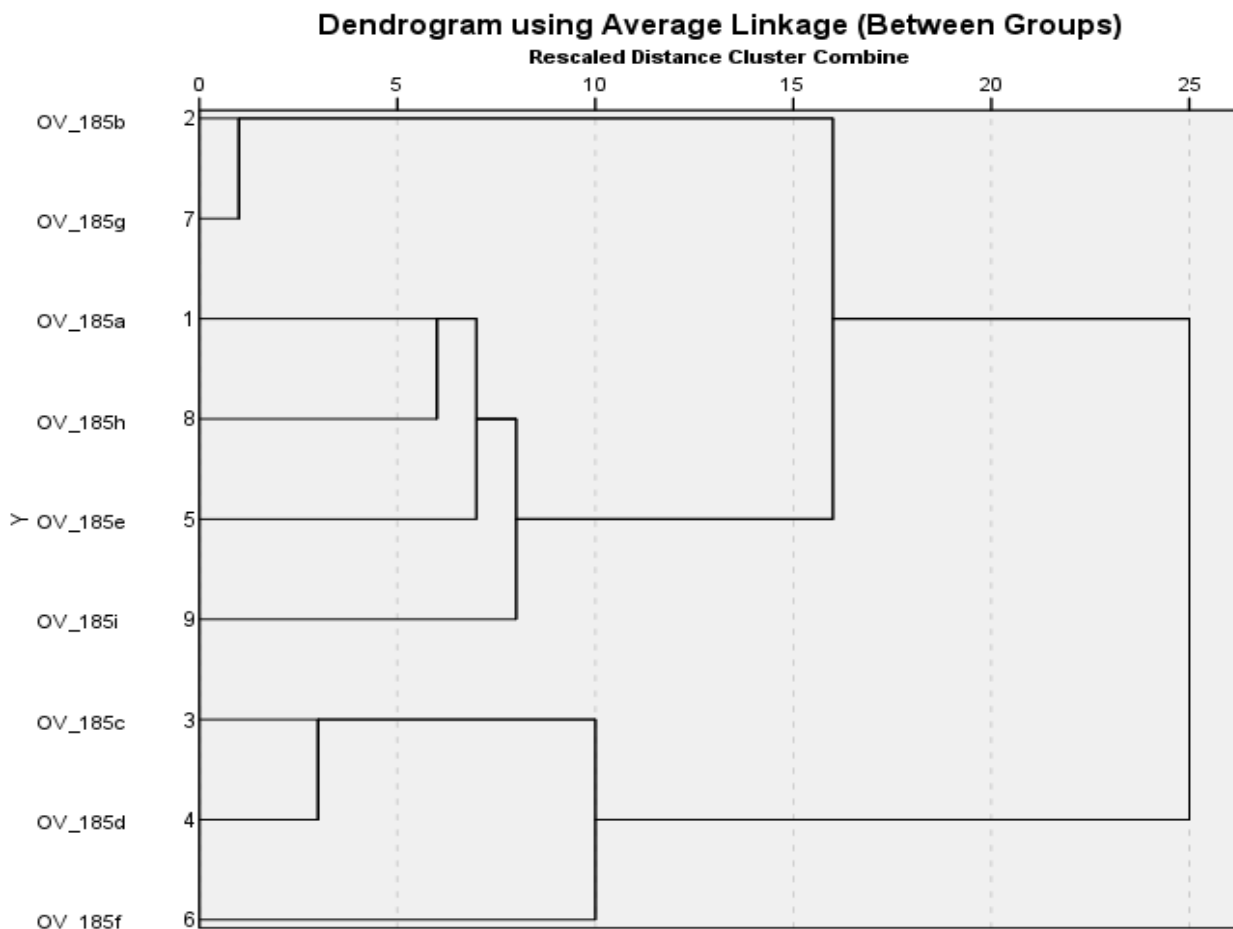
První faktor tvoří, dalo by se říci vnějšíkové okolnosti: zahrnuje občanství, délku pobytu, českého partnera, koupi domu. Druhý faktor reprezentuje vnitřní aspekty integrace: hovořit česky, znalost české historie, práce v ČR. Třetí faktor je již zmíněná „světlá barva pleti“, která se od ostatních položek odděluje a vytváří samostatnou dimenzi. Některé položky se objevují s významnými zátěžemi ve více faktorech, což odpovídá vícerozměrnému charakteru. Například „občanství“ nebo „český partner“ zasahují logicky jak do vnějších, tak také do vnitřních aspektů integrace.

Tabulka 6: Matice faktorových zátěží po rotaci VARIMAX

	1	2	3
OV_185c Nebýt vnímán jako cizinec: koupit zde dům, byt	,797		
OV_185d Nebýt vnímán jako cizinec: vzít si Čecha, Češku	,679		,424
OV_185a Nebýt vnímán jako cizinec: mít státní občanství	,591	,322	
OV_185h Nebýt vnímán jako cizinec: žít zde aspoň 10 let	,534	,416	
OV_185i Nebýt vnímán jako cizinec: účastnit se spol. života v bydlišti	,468	,347	
OV_185b Nebýt vnímán jako cizinec: hovořit česky		,729	,367
OV_185e Nebýt vnímán jako cizinec: znát českou historii, kulturu		,688	
OV_185g Nebýt vnímán jako cizinec: pracovat v ČR		,632	
OV_185f Nebýt vnímán jako cizinec: mít světlou barvu pleti			,900

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Navazující hierarchická klastrová analýza (viz následující dendrogram) podává informaci, které okolnosti jsou si vzájemně blízké a jak se postupně skládají do odpovídajících skupin (označení položek je možno vyčíst z tabulky 6).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2505_2, 30. 5. – 12. 6. 2025, 1712 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Položky se skládají do tří hlavních klastrů. V prvním kroku se propojuje znalost češtiny a práce v ČR, tedy základní aspekty každodenní integrace. Druhý klaster vnika z koupě domu, vzít si Čecha, Češku a světlé barvy pleti. Druhý klaster jsou tedy spíše vnější znaky přijetí nebo „neviditelnosti“. Zbývající položky vytvářejí třetí klaster: občanství, dlouhodobý pobyt, znalost historie, účast na společenském životě (kombinace právní, kulturní a komunitní integrace). Následně dojde k propojení prvního a třetího klastru. Výsledek je v mnohém podobný faktorové analýze, ovšem je zde větší oddělenost práce a znalosti jazyka od ostatních okolností.

Výsledky vícerozměrných analýz ukazují, že lidé vnímají přizpůsobení cizinců různými způsoby. Některé okolnosti jsou spíše viditelné navenek – například občanství, svatba s Čechem/Češkou nebo koupě nemovitosti. Jiné souvisí s tím, jak cizinec skutečně žije – jestli pracuje, mluví česky nebo zná českou historii a kulturu. Analýza ukázala, že zvláštní roli hraje vzhled, konkrétně světlá barva pleti, která tvoří samostatnou skupinu. To znamená, že posuzování „českosti“ nebo „integrace“ není jen o tom, co člověk dělá, ale i jak vypadá – a různé faktory mají v očích veřejnosti různou váhu.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Panel Naše společnost 25-05_2</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>30. 5. 2025 – 12. 6. 2025</i>
Výběr respondentů:	<i>Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr</i>
Strata:	<i>Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště</i>
Opora výběru:	<i>Registr sčítacích obvodů a budov</i>
Zdroj pro vážení dat:	<i>Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3.</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1712</i>
Metoda sběru dat:	<i>Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>ov_44, ov_185</i>
Kód zprávy:	<i>ov250730</i>
Zveřejněno dne:	<i>30. července 2025</i>
Zpracoval:	<i>Milan Tuček</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

„Aktivita byla podpořena Strategií Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy“. |